

SMERNICE

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2017/1564

z 13. septembra 2017

o určitých povolených spôsoboch použitia určitých diel a iných predmetov ochrany chránených autorským právom a s ním súvisiacimi právami v prospech osôb, ktoré sú nevidiace, zrakovo postihnuté alebo postihnuté inou poruchou čítania, a o zmene smernice 2001/29/ES o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 114,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po predložení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽²⁾,

keďže:

- (1) Právne akty Únie v oblasti autorského práva a s ním súvisiacich práv poskytujú právnu istotu a vysokú úroveň ochrany pre nositeľov práv a tvoria harmonizovaný právny rámec. Uvedený rámec prispieva k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu a podporuje inovácie, tvorbu, investície a výrobu nového obsahu, a to aj v digitálnom prostredí. Takisto sa zameriava na podporu prístupu k vedomostiam a kultúre prostredníctvom ochrany diel a iných predmetov ochrany a prostredníctvom povolenia výnimiek alebo obmedzení, ktoré sú vo verejnom záujme, ktoré za určitých podmienok umožňujú použitie obsahu bez súhlasu nositeľov práv tak, aby sa dosiahli určité politické ciele.
- (2) Práva nositeľov práv v oblasti autorského práva a s ním súvisiacich práv sa harmonizujú v smerniciach Európskeho parlamentu a Rady 96/9/ES ⁽³⁾, 2001/29/ES ⁽⁴⁾, 2006/115/ES ⁽⁵⁾ a 2009/24/ES ⁽⁶⁾. Tieto smernice spolu so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2012/28/EÚ ⁽⁷⁾ stanovujú úplný zoznam výnimiek z týchto práv a ich obmedzení, ktoré za určitých podmienok umožňujú použitie obsahu bez súhlasu nositeľov práv tak, aby sa dosiahli určité politické ciele.
- (3) Osoby, ktoré sú nevidiace, zrakovo postihnuté alebo postihnuté inou poruchou čítania naďalej čelia mnohým prekážkam v prístupe ku knihám a iným tlačeným materiálom chráneným autorským právom alebo s ním súvisiacimi právami. So zreteľom na práva nevidiacich osôb, zrakovo postihnutých osôb a osôb postihnutých inou poruchou čítania uznaných v Charte základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a v Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „dohovor UNCRPD“) by sa mali prijať opatrenia na zvýšenie dostupnosti kníh a iných tlačených materiálov v prístupných formátoch a na zlepšenie ich obehu na vnútornom trhu.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 125, 21.4.2017, s. 27.

⁽²⁾ Pozícia Európskeho parlamentu zo 6. júla 2017 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady zo 17. júla 2017.

⁽³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 96/9/ES z 11. marca 1996 o právnej ochrane databáz (Ú. v. ES L 77, 27.3.1996, s. 20).

⁽⁴⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, 22.6.2001, s. 10).

⁽⁵⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/115/ES z 12. decembra 2006 o nájomnom práve a výpožičnom práve a o určitých právach súvisiacich s autorskými právami v oblasti duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 376, 27.12.2006, s. 28).

⁽⁶⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/24/ES z 23. apríla 2009 o právnej ochrane počítačových programov (Ú. v. EÚ L 111, 5.5.2009, s. 16).

⁽⁷⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/28/EÚ z 25. októbra 2012 o určitých povolených spôsoboch použitia osirelých diel (Ú. v. EÚ L 299, 27.10.2012, s. 5).

- (4) Marrákešská zmluva o uľahčení prístupu k uverejneným dielam pre osoby nevidiace, zrakovo postihnuté alebo postihnuté inou poruchou čítania (ďalej len „Marrákešská zmluva“) bola v mene Únie podpísaná 30. apríla 2014 ⁽¹⁾. Jej cieľom je zlepšiť dostupnosť a cezhraničnú výmenu určitých diel a iných predmetov ochrany v prístupných formátoch pre osoby nevidiace, zrakovo postihnuté alebo postihnuté inou poruchou čítania. Od zmluvných strán sa v Marrákešskej zmluve vyžaduje, aby zabezpečili výnimky alebo obmedzenia z autorského práva a s ním súvisiacich práv na účely vyhotovovania a šírenia rozmnoženín určitých diel a iných predmetov ochrany v prístupných formátoch a na účely cezhraničnej výmeny týchto rozmnoženín. Uzavretie Marrákešskej zmluvy Európskou Úniou si vyžaduje úpravu práva Únie stanovením povinnej a harmonizovanej výnimky upravujúcej spôsoby použitia, diela a beneficentov, na ktoré sa vzťahuje uvedená zmluva.
- (5) Podľa stanoviska Súdneho dvora Európskej únie 3/15 ⁽²⁾ sa výnimky alebo obmedzenia v súvislosti s autorským právom a s ním súvisiacimi právami na účely vyhotovovania a šírenia rozmnoženín určitých diel a iných predmetov ochrany v prístupných formátoch stanovené Marrákešskou zmluvou musia vykonať v rámci oblasti harmonizovanej smernicou 2001/29/ES.
- (6) Táto smernica harmonizovaným spôsobom vykonáva povinnosti, ktoré Únii vyplývajú z Marrákešskej zmluvy, s cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie zodpovedajúcich opatrení na celom vnútornom trhu. V tejto smernici by sa preto mala stanoviť povinná výnimka z práv, ktoré sú harmonizované právom Únie a ktoré sú dôležité z hľadiska spôsobov použitia a diel, na ktoré sa vzťahuje Marrákešská zmluva. Medzi takéto práva patria najmä práva na vyhotovovanie rozmnoženín, verejný prenos, sprístupňovanie verejnosti, rozširovanie a vypožičiavanie, ako je stanovené v smerniciach 2001/29/ES, 2006/115/ES a 2009/24/ES, ako aj o zodpovedajúce práva podľa smernice 96/9/ES. Keďže rozsah pôsobnosti výnimiek alebo obmedzení požadovaných podľa Marrákešskej zmluvy zahŕňa aj diela vo zvukovej podobe, ako sú audioknihy, povinné výnimky stanovené v tejto smernici by sa mali vzťahovať aj na práva súvisiace s autorským právom.
- (7) Táto smernica sa vzťahuje na osoby, ktoré sú nevidiace, osoby, ktoré majú zrkovú poruchu, ktorú nemožno zlepšiť tak, aby ich zrkové funkcie boli v podstate rovnocenné so zrkovými funkciami osoby, ktorá nemá takúto poruchu, alebo osoby, ktoré majú poruchu vnímania alebo čítania vrátane dyslexie, alebo akúkoľvek inú poruchu učenia, ktorá im bráni čítať tlačené diela v zásade rovnako, ako sú to schopné osoby bez takéhoto zdravotného postihnutia a osoby, ktoré v dôsledku telesného postihnutia nie sú schopné držať knihu alebo s ňou manipulovať, alebo zamerať svoj zrak alebo pohybovať očami v rozsahu, ktorý je bežne dostačujúci na čítanie, a to do tej miery, že v dôsledku takýchto porúch alebo postihnutí nie sú tieto osoby schopné čítať tlačené diela v zásade na rovnakej úrovni ako osoby, ktoré takouto poruchou alebo postihnutím netrpia. Preto je cieľom tejto smernice zlepšiť dostupnosť kníh vrátane elektronických kníh, odborných časopisov, novín, zábavných časopisov a iných písomných materiálov, notových zápisov vrátane partitúr a iných tlačенých materiálov, a to aj vo zvukovej podobe, či už digitálnej, alebo analógovej, online alebo offline, vo formátoch, ktoré týmto osobám umožňujú prístup k týmto dielam a iným predmetom ochrany v zásade na rovnakej úrovni, ako je to v prípade osôb, ktoré netrpia takouto poruchou alebo postihnutím. Medzi prístupné formáty patrí napríklad Braillovo písmo, zväčšené písmo, prispôbené elektronické knihy, audioknihy a rozhlasové vysielanie.
- (8) Povinnou výnimkou stanovenou v tejto smernici by sa tiež malo obmedziť právo na vyhotovovanie rozmnoženín tak, aby sa umožnil každý krok potrebný na vykonanie zmien alebo konverziu, alebo prispôbenie diela alebo iného predmetu ochrany tak, aby bolo možné vyhotoviť rozmnoženinu v prístupnom formáte, ktorá beneficentom umožní prístup k uvedenému dielu alebo inému predmetu ochrany. To zahŕňa poskytnutie potrebných prostriedkov na navigáciu v rámci informácií v rozmnoženine v prístupnom formáte. Patria sem aj zmeny, ktoré môžu byť nevyhnutné v prípadoch, keď formát diela alebo iného predmetu ochrany už je pre niektorých beneficentov dostupný, pre iných beneficentov však nie je dostupný v dôsledku rôznych porúch alebo postihnutí, alebo rôzneho stupňa takýchto porúch alebo postihnutí.
- (9) Povolené spôsoby použitia stanovené v tejto smernici by mali zahŕňať vyhotovovanie rozmnoženín v prístupných formátoch či už beneficentmi, alebo oprávnenými právnickými osobami slúžiacimi ich potrebám – či už sú uvedené oprávnené právnické osoby verejnými, alebo súkromnými organizáciami, najmä knižnicami, vzdelávacími inštitúciami a inými neziskovými organizáciami, a či jednou z ich hlavných činností, inštitucionálnych záväzkov alebo súčasťou ich verejného poslania je slúžiť osobám s poruchami čítania. Súčasťou spôsobov

⁽¹⁾ Rozhodnutie Rady 2014/221/EÚ zo 14. apríla 2014 o podpise Marrákešskej zmluvy o uľahčení prístupu k uverejneným dielam pre osoby nevidiace, zrakovo postihnuté alebo postihnuté inou poruchou čítania v mene Európskej únie (Ú. v. EÚ L 115, 17.4.2014, s. 1).

⁽²⁾ Stanovisko Súdneho dvora 3/15 zo 14. februára 2017, ECLI:EU:C:2017:114, bod 112.

použitia stanovených v tejto smernici by malo byť aj vyhotovovanie rozmnoženín v prístupných formátoch na výlučne použitie beneficietmi, a to fyzickou osobou, ktorá tak koná v mene beneficianta alebo ktorá pomáha beneficiantovi pri vyhotovovaní takýchto rozmnoženín. Rozmnoženiny v prístupných formátoch by sa mali vyhotovovať len z tých diel alebo iných predmetov ochrany, ku ktorým majú beneficienti alebo oprávnené právnické osoby legálny prístup. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby žiadne zmluvné ustanovenie, ktorého cieľom je predísť uplatňovaniu výnimky alebo jej uplatňovanie obmedziť, nemalo právny účinok.

- (10) Výnimka stanovená v tejto smernici by mala umožňovať oprávneným právnickým osobám vyhotovovať a šíriť rozmnoženiny diel alebo iných predmetov ochrany, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, v prístupných formátoch, online aj offline v rámci Únie. Táto smernica by oprávneným právnickým osobám nemala ukladať povinnosť vyhotovovať a šíriť takéto rozmnoženiny.
- (11) Rozmnoženiny v prístupných formátoch vyhotovené v jednom členskom štáte by mali byť dostupné vo všetkých členských štátoch, aby sa zabezpečila ich lepšia dostupnosť na celom vnútornom trhu. Tým by sa znížil dopyt po duplicitnej práci pri vyhotovovaní rozmnoženín jedného a toho istého diela alebo iného predmetu ochrany v prístupných formátoch v celej Únii, čím by sa vytvárali úspory a zvyšovala by sa efektívnosť. Touto smernicou by sa teda malo zabezpečiť, aby bolo možné rozmnoženiny v prístupných formátoch vyhotovené oprávnenými právnickými osobami v ktoromkoľvek členskom štáte dávať do obehu a umožniť k nim prístup beneficiantom a oprávneným právnickým osobám v celej Únii. S cieľom podnietiť takúto cezhraničnú výmenu a uľahčiť vzájomnú identifikáciu a spoluprácu oprávnených právnických osôb by sa mala podporovať dobrovoľná výmena informácií týkajúcich sa mien/názvov a kontaktných údajov oprávnených právnických osôb usadených v Únii vrátane prípadných webových sídiel. Členské štáty by preto mali informácie, ktoré dostali od oprávnených právnických osôb, poskytovať Komisii. To by však nemalo znamenať, že členské štáty budú povinné kontrolovať úplnosť a správnosť takýchto informácií alebo ich súlad s ich vnútroštátnym právom, ktorým sa transponuje táto smernica. Komisia by takéto informácie mala sprístupňovať online prostredníctvom centrálného informačného prístupového miesta na úrovni Únie. Pomohlo by to tak oprávneným právnickým osobám, ako aj beneficiantom a nositeľom práv pri kontaktovaní oprávnených právnických osôb s cieľom získať ďalšie informácie, a to v súlade s ustanoveniami tejto smernice a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1563⁽¹⁾. Uvedené centrálné informačné prístupové miesto by malo dopĺňať informačné prístupové miesto zriadené Medzinárodným úradom Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO), ako je stanovené v Marrákešskej zmluve, s cieľom uľahčovať identifikáciu a vzájomnú spoluprácu oprávnených právnických osôb na medzinárodnej úrovni.
- (12) S cieľom zlepšiť dostupnosť rozmnoženín v prístupných formátoch a zabrániť neoprávnenému šíreniu diel alebo iných predmetov ochrany by oprávnené právnické osoby, ktoré sú zapojené do rozširovania, verejného prenosu alebo sprístupňovania rozmnoženín v prístupných formátoch verejnosti, mali splňať určité povinnosti.
- (13) Požiadavky týkajúce sa oprávnenia a uznávania, ktorých splnenie môžu členské štáty požadovať od oprávnených právnických osôb, ako sú požiadavky súvisiace s poskytovaním služieb všeobecného charakteru beneficiantom, by právnickým osobám, na ktoré sa vzťahuje vymedzenie pojmu oprávnenej právnickej osoby, nemali brániť v realizácii spôsobov použitia povolených podľa tejto smernice.
- (14) Vzhľadom na osobitnú povahu výnimky stanovenej podľa tejto smernice, jej osobitný rozsah pôsobnosti a potrebu právnej istoty pre jej beneficietov by členské štáty okrem požiadaviek stanovených v tejto smernici nemali mať možnosť stanovovať dodatočné požiadavky na uplatňovanie výnimky, ako je napríklad predbežné overovanie komerčnej dostupnosti diel v prístupných formátoch. Členským štátom by sa malo povoliť len stanovovanie systémov odmeňovania, pokiaľ ide o povolené spôsoby použitia diel alebo iných predmetov ochrany oprávnenými právnickými osobami. S cieľom zabrániť vzniku záťaže pre beneficietov, predchádzať vzniku prekážok cezhraničného šírenia rozmnoženín v prístupných formátoch a neprímeraným požiadavkám na oprávnené právnické osoby je dôležité, aby bola možnosť členských štátov stanovovať takéto systémy odmeňovania obmedzená. V dôsledku toho by systémy odmeňovania nemali vyžadovať platby zo strany beneficietov. Mali by sa vzťahovať iba na spôsoby použitia oprávnenými právnickými osobami usadenými na území členského štátu, ktorý takýto systém stanoví, a nemali by vyžadovať platby od oprávnených právnických osôb usadených v iných členských štátoch alebo tretích krajinách, ktoré sú zmluvnými stranami Marrákešskej zmluvy. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby požiadavky na cezhraničnú výmenu rozmnoženín v prístupných formátoch podľa takýchto systémov neboli zaťažujúcejšie ako tie, ktoré sa uplatňujú v situáciách, ktoré nemajú cezhraničný

(¹) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1563 z 13. septembra 2017 o cezhraničnej výmene rozmnoženín určitých diel a iných predmetov ochrany chránených autorským právom a s ním súvisiacimi právami v prístupných formátoch v prospech osôb, ktoré sú nevidiace, zrakovo postihnuté alebo postihnuté inou poruchou čítania, medzi Úniou a tretími krajinami (pozri stranu 1 tohto úradného vestníka).

charakter, a to ani pokiaľ ide o formu a možnú výšku odmeny. Pri určovaní výšky odmeny by sa mala vziať do úvahy nezisková povaha činností oprávnených právnických osôb, ciele verejného záujmu sledované touto smernicou, záujmy beneficentov výnimky, možná ujma spôsobená nositeľom práv, ako aj potreba zabezpečiť cezhraničné šírenie rozmnoženín v prístupných formátoch. Zohľadniť by sa mali aj osobitné okolnosti každého prípadu, ktoré vyplývajú z vyhotovenia konkrétnej rozmnoženiny v prístupnom formáte. V prípadoch, keď ujma pre nositeľa práv je minimálna, nemala by vzniknúť povinnosť poskytnúť odmenu.

- (15) Je dôležité, aby sa pri každom spracúvaní osobných údajov dodržiavali základné práva vrátane práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života a práva na ochranu osobných údajov podľa článkov 7 a 8 charty, a je nevyhnutné, aby každé takéto spracúvanie bolo tiež v súlade so smernicami Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES ⁽¹⁾ a 2002/58/ES ⁽²⁾, ktorými sa spravuje spracúvanie osobných údajov, ktoré môžu vykonávať oprávnené právnické osoby v rámci tejto smernice a pod dohľadom príslušných orgánov členských štátov, najmä nezávislých verejných orgánov určených členskými štátmi.
- (16) Dohovorom UNCRPD, ktorého je Únia zmluvnou stranou, sa zaručuje osobám so zdravotným postihnutím právo na prístup k informáciám a vzdelávaniu a právo na účasť na kultúrnom, hospodárskom a sociálnom živote za rovnakých podmienok, ako majú ostatní. V dohovore UNCRPD sa od strán vyžaduje, aby podnikli všetky primerané kroky a v súlade s medzinárodným právom zabezpečili, že zákony na ochranu práv duševného vlastníctva nebudú vytvárať neprimerané ani diskriminačné prekážky, pokiaľ ide o prístup osôb so zdravotným postihnutím ku kultúrnym materiálom.
- (17) Podľa charty sú všetky formy diskriminácie vrátane diskriminácie na základe zdravotného postihnutia zakázané a právo osôb so zdravotným postihnutím využívať opatrenia, ktoré sú určené na zabezpečenie ich nezávislosti, sociálnej integrácie a integrácie v zamestnaní a účasti na spoločenskom živote je Úniou uznávané a rešpektované.
- (18) Prijatím tejto smernice sa Únia snaží zabezpečiť, aby mali beneficenti prístup ku knihám a iným tlačným materiálom v prístupných formátoch na celom vnútornom trhu. V súlade s tým je táto smernica prvým rozhodujúcim krokom, ako zlepšiť prístup k dielam pre osoby so zdravotným postihnutím.
- (19) Komisia by mala posúdiť situáciu, pokiaľ ide o dostupnosť diel a iných predmetov ochrany v prístupných formátoch, na ktoré sa nevzťahuje táto smernica, ako aj o dostupnosť diel a iných predmetov ochrany v prístupných formátoch pre osoby s iným zdravotným postihnutím. Je dôležité, aby Komisia túto situáciu v tejto súvislosti dôkladne preskúmala. Na základe správy predloženej Komisiou by sa v prípade potreby mohli zvážiť zmeny v rozsahu pôsobnosti tejto smernice.
- (20) Členské štáty by mali mať možnosť aj naďalej stanoviť výnimku alebo obmedzenie v prospech osôb so zdravotným postihnutím v prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje táto smernica, predovšetkým pokiaľ ide o diela a iné predmety ochrany a zdravotné postihnutia, na ktoré sa táto smernica nevzťahuje, a to v súlade s článkom 5 ods. 3 písm. b) smernice 2001/29/ES. Táto smernica nebráni členským štátom v stanovovaní výnimiek alebo obmedzení, pokiaľ ide o práva, ktoré nie sú harmonizované v rámci autorského práva Únie.
- (21) Touto smernicou sa rešpektujú základné práva a dodržiávajú sa zásady uznané najmä v charte a v dohovore UNCRPD. Preto by sa táto smernica mala vykladať a uplatňovať v súlade s týmito právami a zásadami.
- (22) Marrákešskou zmluvou sa ukladajú určité povinnosti týkajúce sa výmeny rozmnoženín v prístupných formátoch medzi Úniou a tretími krajinami, ktoré sú stranami uvedenej zmluvy. Opatrenia prijaté Úniou na účely splnenia týchto povinností sú obsiahnuté v nariadení (EÚ) 2017/1563 ktoré by sa malo vykladať v spojitosti s touto smernicou.

⁽¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov (Ú. v. ES L 281, 23.11.1995, s. 31). Táto smernica bude s účinnosťou od 25. mája 2018 zrušená a nahradená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa ruší smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽²⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002 týkajúca sa spracovávaní osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách) (Ú. v. ES L 201, 31.7.2002, s. 37).

- (23) Keďže cieľ tejto smernice, t. j. zlepšenie prístupu k dielam a iným predmetom ochrany chráneným autorským právom a s ním súvisiacimi právami pre osoby nevidiace, zrakovo postihnuté alebo postihnuté inou poruchou čítania, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale vzhľadom na jeho rozsah a dôsledky ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.
- (24) V súlade so spoločným politickým vyhlásením členských štátov a Komisie z 28. septembra 2011 o vysvetľujúcich dokumentoch ⁽¹⁾ sa členské štáty zaviazali, že v odôvodnených prípadoch k svojim oznámeniam o transpozičných opatreniach pripoja jeden alebo viacero dokumentov vysvetľujúcich vzťah medzi prvkami smernice a zodpovedajúcimi časťami vnútroštátnych transpozičných nástrojov. V súvislosti s touto smernicou sa zákonodarca domnieva, že zasielanie takýchto dokumentov je odôvodnené,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

Cieľom tejto smernice je ďalšia harmonizácia práva Únie uplatniteľného na autorské právo a s ním súvisiace práva v rámci vnútorného trhu, a to stanovením pravidiel týkajúcich sa použitia niektorých diel a iných predmetov ochrany bez súhlasu nositeľa práv v prospech osôb, ktoré sú nevidiace, zrakovo postihnuté alebo postihnuté inou poruchou čítania.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „dielo alebo iný predmet ochrany“ je dielo vo forme knihy, odborného časopisu, novín, zábavného časopisu alebo iných druhov písomných materiálov, notových zápisov vrátane partitúr a súvisiacich ilustrácií v akomkoľvek médiu, a to aj vo zvukovej podobe, akou sú napríklad audioknihy, a v digitálnom formáte, ktoré je chránené autorským právom alebo s ním súvisiacimi právami a ktoré je uverejnené alebo inak zákonne sprístupnené verejnosti;
2. „beneficient“ je bez ohľadu na prípadné ďalšie postihnutia osoba, ktorá:
 - a) je nevidiaca;
 - b) má zrkovú poruchu, ktorú nemožno zlepšiť tak, aby boli zrkové funkcie tejto osoby v podstate rovnocenné so zrkovými funkciami osoby, ktorá nemá takúto poruchu, a ktorá v dôsledku toho nie je schopná čítať tlačene diela v zásade v rovnakej miere ako osoba, ktorá netrpí takouto poruchou;
 - c) má poruchu vnímania alebo čítania, v dôsledku čoho nie je schopná čítať tlačene diela v zásade v rovnakej miere ako osoba, ktorá netrpí takýmto postihnutím, alebo
 - d) v dôsledku telesného postihnutia nie je inak schopná držať knihu alebo s ňou manipulovať alebo zamerať svoj zrak či pohybovať očami v rozsahu, ktorý by bol bežne potrebný na čítanie;
3. „rozmnoženina v prístupnom formáte“ je rozmnoženina diela alebo iného predmetu ochrany vyhotovená alternatívnym spôsobom alebo vo formáte, ktorý umožňuje beneficentovi prístup k dielu alebo inému predmetu ochrany, čo zahŕňa aj to, že takejto osobe sa umožní prístup tak ľahko a pohodlne ako osobe bez porúch alebo postihnutia uvedeného v bode 2;
4. „oprávnená právnická osoba“ je subjekt, ktorý má povolenie alebo je uznaný členským štátom na poskytovanie vzdelávania, inštruktážnej prípravy, adaptívneho čítania alebo prístupu k informáciám pre beneficentov na neziskovom základe. Patrí sem aj verejná inštitúcia alebo nezisková organizácia, ktorá poskytuje beneficentom rovnaké služby, pričom ide o jednu z jej hlavných činností, z jej inštitucionálnych záväzkov alebo ako súčasť jej verejného poslania.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 369, 17.12.2011, s. 14.

Článok 3

Povolené spôsoby použitia

1. Členské štáty stanovujú výnimku, aby sa nevyžadoval súhlas nositeľa autorského práva alebo s ním súvisiacich práv, pokiaľ ide o dielo alebo iný predmet ochrany podľa článkov 5 a 7 smernice 96/9/ES, článkov 2, 3 a 4 smernice 2001/29/ES, článku 1 ods. 1, článku 8 ods. 2 a 3 a článku 9 smernice 2006/115/ES a článku 4 smernice 2009/24/ES na akýkoľvek akt potrebný na to, aby:
 - a) beneficiant alebo osoba, ktorá koná v jeho mene, vyhotovila rozmnoženinu diela alebo iného predmetu ochrany v prístupnom formáte, ku ktorým má beneficiant legálny prístup, na výlučné použitie beneficiantom, a
 - b) oprávnená právnická osoba vyhotovila rozmnoženinu diela alebo iného predmetu ochrany, ku ktorému má legálny prístup, v prístupnom formáte alebo ju prenášala, sprístupnila, rozširovala alebo požičiavala rozmnoženinu v prístupnom formáte beneficiantovi alebo inej oprávnenej právnickej osobe na neziskovom základe na účely výlučného použitia beneficiantom.
2. Členské štáty zabezpečia, aby každá rozmnoženina v prístupnom formáte rešpektovala integritu diela alebo iného predmetu ochrany pri náležitom zohľadnení zmien potrebných na umožnenie prístupu k dielu alebo inému predmetu ochrany v alternatívnom formáte.
3. Výnimka stanovená v odseku 1 sa uplatňuje iba v niektorých osobitných prípadoch, pri ktorých nedochádza ku konfliktu s bežným využívaním diela alebo iného predmetu ochrany a ktoré neodôvodnene nepoškodzujú oprávnené záujmy nositeľa práv.
4. Na výnimku stanovenú v odseku 1 tohto článku sa vzťahuje článok 6 ods. 4 prvý, tretí a piaty pododsek smernice 2001/29/ES.
5. Členské štáty zabezpečia, aby zmluva nemala prednosť pred výnimkou stanovenou v odseku 1.
6. Členské štáty môžu stanoviť, že spôsoby použitia povolené podľa tejto smernice, pokiaľ ich realizujú oprávnené právnické osoby usadené na ich území, podliehajú systémom odmeňovania v rámci obmedzení stanovených v tejto smernici.

Článok 4

Rozmnoženiny v prístupných formátoch na vnútornom trhu

Členské štáty zabezpečia, aby oprávnená právnická osoba usadená na ich území mohla vykonávať činnosti uvedené v článku 3 ods. 1 písm. b) v prospech beneficianta alebo inej oprávnenej právnickej osoby usadenej v ktoromkoľvek členskom štáte. Členské štáty takisto zabezpečia, aby beneficiant alebo oprávnená právnická osoba usadená na ich území mohli získať rozmnoženinu v prístupnom formáte alebo aby mohli k takejto rozmnoženine získať prístup od oprávnenej právnickej osoby usadenej v ktoromkoľvek členskom štáte.

Článok 5

Povinnosti oprávnených právnických osôb

1. Členské štáty zabezpečia, aby oprávnená právnická osoba usadená na ich území a vykonávajúca činnosti uvedené v článku 4 vypracúvala a dodržiavala vlastné postupy s cieľom zabezpečiť, aby:
 - a) rozširovala, prenášala a sprístupňovala rozmnoženiny v prístupných formátoch len v prospech beneficiantov alebo iných oprávnených právnických osôb;
 - b) prijala primerané opatrenia na zabránenie neoprávnenému vyhotovovaniu, rozširovaniu a verejného prenosu rozmnoženín v prístupných formátoch alebo ich sprístupňovaniu verejnosti;
 - c) preukázala náležitú starostlivosť pri nakladaní s dielami alebo inými predmetmi ochrany a ich rozmnoženinami v prístupných formátoch a aby o nich viedla záznamy a
 - d) zverejňovala a aktualizovala informácie o tom, ako dodržiava povinnosti stanovené v písmenách a) až c), v prípade potreby na svojom webovom sídle alebo prostredníctvom iných online či offline kanálov.

Členské štáty zabezpečia, aby sa postupy uvedené v prvom pododseku vypracúvali a dodržiavali pri plnom rešpektovaní pravidiel uplatniteľných na spracúvanie osobných údajov beneficentov uvedené v článku 7.

2. Členské štáty zabezpečia, aby oprávnená právnická osoba usadená na ich území a vykonávajúca činnosti uvedené v článku 4 na požiadanie poskytla beneficentom, iným oprávneným právnickým osobám alebo nositeľom práv dostupným spôsobom tieto informácie:

- a) zoznam diel alebo iných predmetov ochrany, z ktorých má k dispozícii rozmnoženiny v prístupných formátoch, a dostupné formáty a
- b) meno/názov a kontaktné údaje oprávnených právnických osôb, s ktorými spolupracuje na výmene rozmnoženín v prístupných formátoch podľa článku 4.

Článok 6

Transparentnosť a výmena informácií

1. Členské štáty nabádajú oprávnené právnické osoby usadené na ich území a vykonávajúce činnosti uvedené v článku 4 tejto smernice a článkoch 3 a 4 nariadenia (EÚ) 2017/1563, aby im na základe dobrovoľnosti oznamovali svoje mená/názvy a kontaktné údaje.

2. Členské štáty poskytujú informácie získané podľa odseku 1 Komisii. Komisia tieto informácie sprístupní online na centrálnom informačnom prístupovom mieste a priebežne ich aktualizuje.

Článok 7

Ochrana osobných údajov

Spracovanie osobných údajov vykonávané v rámci tejto smernice sa vykonáva v súlade so smernicami 95/46/ES a 2002/58/ES.

Článok 8

Zmena smernice 2001/29/ES

V článku 5 ods. 3 smernice 2001/29/ES sa písmeno b) nahrádza takto:

- „b) použitie v prospech ľudí s telesným postihnutím, ktoré sa priamo viaže na postihnutie a je nekomerčnej povahy, v rozsahu, ktorý vyžaduje daný druh postihnutia bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1564 (*);

(*) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1564 z 13. septembra 2017 o určitých povolených spôsoboch použitia diel a iných predmetov ochrany chránených autorským právom a s ním súvisiacimi právami v prospech osôb, ktoré sú nevidiace, zrakovo postihnuté alebo postihnuté inou poruchou čítania, a o zmene smernice 2001/29/ES o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. EÚ L 242, 20.9.2017, s. 6).“

Článok 9

Správa

Do 11. októbra 2020 predloží Komisia správu Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru o dostupnosti diel a iných predmetov ochrany v prístupných formátoch okrem tých, ktoré sú vymedzené v článku 2 ods. 1, pre beneficentov a o dostupnosti diel a iných predmetov ochrany pre osoby s iným zdravotným postihnutím, než je uvedené v článku 2 ods. 2, na vnútornom trhu. Táto správa zohľadní vývoj príslušných technológií a bude obsahovať posúdenie vhodnosti rozšírenia rozsahu pôsobnosti tejto smernice s cieľom zlepšiť prístup k iným druhom diel a iných predmetov ochrany a zlepšiť prístup pre osoby so zdravotnými postihnutiami, na ktoré sa táto smernica nevzťahuje.

Článok 10

Preskúmanie

1. Do 11. októbra 2023 Komisia vykoná hodnotenie tejto smernice a hlavné zistenia predloží v správe Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru spolu s prípadnými návrhmi na zmenu tejto smernice. Takéto hodnotenie bude zahŕňať posúdenie vplyvu systémov odmeňovania stanovených členskými štátmi podľa článku 3 ods. 6, pokiaľ ide o dostupnosť rozmnoženín v prístupných formátoch pre beneficentov a ich cezhraničnú výmenu. Komisia vo svojej správe vezme do úvahy stanoviská príslušných aktérov občianskej spoločnosti a mimovládnych organizácií vrátane organizácií zastupujúcich osoby so zdravotným postihnutím a staršie osoby.
2. Členské štáty poskytnú Komisii informácie potrebné na prípravu správy uvedenej v odseku 1 tohto článku a na prípravu správy uvedenej v článku 9.
3. Členský štát, ktorý má opodstatnené dôvody domnievať sa, že vykonávanie tejto smernice malo výrazný negatívny vplyv na komerčnú dostupnosť diel alebo iných predmetov ochrany v prístupných formátoch pre beneficentov, môže na túto skutočnosť upozorniť Komisiu, pričom doloží všetky relevantné dôkazy. Komisia uvedené dôkazy zohľadní pri vypracúvaní správy uvedenej v odseku 1.

Článok 11

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do 11. októbra 2018. Bezodkladne o tom informujú Komisiu.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných opatrení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 12

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 13

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.

V Štrasburgu 13. septembra 2017

Za Európsky parlament

predseda

A. TAJANI

Za Radu

predseda

M. MAASIKAS